

RISICO VAN INFECTIES MET TNF-REMMERS EN LEFLUNOMIDE

De TNF-remmers adalimumab (Humira[®]), etanercept (Enbrel[®]) en infliximab (Remicade[®]), en leflunomide (Arava[®]) worden o.a. gebruikt bij reumatische aandoeningen en bij de ziekte van Crohn. Het is bekend dat deze middelen, door hun immunosuppressieve eigenschappen, de kans op infecties verhogen, in het bijzonder bij reeds immuungedeprimeerde patiënten en bij patiënten die behandeld worden met andere immunosuppressieve geneesmiddelen.

Het Belgisch Centrum voor Geneesmiddelenbewaking ontving meerdere rapporten van infecties met adalimumab, etanercept, infliximab en leflunomide. De aard van de gerapporteerde infecties is variabel: o.a. pneumonie, bronchitis, urineweginfectie, erysipelas, tuberculose [zie ook Folia juni 2002], meningitis, hepatitis. In de meeste gevallen waarbij de oorzaak van de infectie bekend was, ging het om een bacteriële infectie, maar ook virale infecties en schimmelinfecties werden gerapporteerd. Enkele patiënten overleden tengevolge van de infectie. Vele patiënten namen nog één of meerdere andere geneesmiddelen die het ontstaan van infecties kunnen bevorderen: meestal methotrexaat (b.v. de helft van de patiënten op infliximab), maar ook een corticosteroïd, azathioprine, mercaptopurine of ciclosporine.

De meeste gevallen gerapporteerd aan het Centrum betreffen infliximab. Volgens een artikel in *Curr. Opin. Rheumatol.* [2004;16:393-98] zou de kans op infecties groter zijn met infliximab dan met de andere TNF-remmers, met name door een meer uitgesproken remming van TNF.

Alvorens een behandeling met een TNF-remmer of met leflunomide te starten, is het belangrijk elke infectie uit te sluiten (voor de TNF-remmers dient in het kader van de terugbetaling evolutieve tuberculose te worden uitgesloten door radiografie van de longen en Mantoux-test). De patiënt dient onmiddellijk de arts te raadplegen bij tekenen die kunnen wijzen op een infectie (b.v. blijvende hoest, asthenie). Wanneer een infectie optreedt, dient de behandeling met de TNF-remmer of leflunomide te worden gestopt, en dit gedurende de duur van de infectie en best tot enkele weken erna. Vaak zal de ernst van de aandoening herstarten van de behandeling noodzaken.

FLASH

- ➔ Bij de Folia van juni 2005 verscheen de **fiche over voriconazol (Vfend[®])**. De verantwoordelijke firma wijst er op dat een recent goedgekeurde indicatie van Vfend[®] niet in de fiche wordt vermeld. De nieuwe indicatie is “behandeling van candidemie bij niet-neutropenische patiënten”.